Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

30 977 AIVD

Nr. 163

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 april 2022

Middels deze brief doe ik de toezegging gestand van de Minister van Justitie en Veiligheid van 8 februari 2022 (Handelingen II 2021/22, nr. 47, item 3) om uw Kamer te informeren over de omvang van spionage via sociale media, bij hoeveel pe rsonen dergelijke pogingen resultaat hebben opgeleverd en of de overheid hier ook slachtoffer van is geweest.

De AIVD doet structureel onderzoek om (heimelijke) activiteiten die Nederland en de Nederlandse belangen, w aaronder economische belangen, bedreigen te onderkennen en tegen te gaan. De AIVD heeft zorgen over de dreiging die uitgaat van statelijke actoren tegen onder andere de Nederlandse economische veiligheid. Spionage gebeurt voor een groot deel digitaal. Eén van de middelen die buitenlandse inlichtingendiensten hierbij inzetten is spionage via benaderingen op sociale media, zoals Facebook, Instagram of LinkedIn. De inlichtingenofficier legt digitaal contact onder dekmantel en probeert steeds meer informatie te verkrijgen van de benaderde.

Het is van belang het verschil te benadrukken tussen het benaderen door buitenlandse inlichtingendiensten via sociale media en het daadwerkelijke slagen van spionageactiviteiten door buitenlandse inlichtingendiensten. We w eten dat het benaderen op grote schaal gebeurt. Een vals online profiel is makkelijk aan te maken en moeilijk detecteerbaar. De omloopsnelheid van dergelijke profielen is hoog en daarom valt niet te zeggen hoe vaak sprake is van benadering en geslaagde pogingen. Ook uit contacten met internationale partners over deze modus operandi is bekend dat deze op grote schaal w ordt toegepast.

Dat dergelijke spionageactiviteiten w el degelijk in sommige gevallen resultaten opleveren, blijkt uit de operatie van de AIVD tegen een Russische inlichtingenofficier die vanw ege zijn activiteiten tot Persona

kst-30977-163
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2022

Non Grata (PNG) is verklaard[1]. De Russische inlichtingenofficier legde onder dekmantel contact met personen via sociale media. Hij bouw de een substantieel netwerk op van bronnen, die allen w erkzaam w aren in de Nederlandse high-techsector. De Russische inlichtingenofficier legde contact met personen met toegang tot gevoelige informatie binnen de hightech-sector, en in sommige gevallen w as dat in ruil daarvoor ook sprake van betaling.

Teneinde de weerbaarheid van potentiële slachtoffers te verhogen heeft de AIVD op 8 februari jl. een w aarschuwingscampagne gelanceerd via sociale media om Nederlandse w erknemers en ambtenaren bewust te maken van de gevaren. Met deze campagne «*Check voor je connect*» probeert de AIVD mensen alert te maken op online contactverzoeken en handvatten te bieden voor het herkennen van valse profielen. Diverse landen die met dezelfde thematiek w orden geconfronteerd hebben een «Think before you link» campagne opgezet. Dat zijn het Verenigd Koninkrijk, de VS, Australië en Nieuw-Zeeland.

Tot slot verw ijs ik naar de inzet van het Kabinet om de algemene cyberw eerbaarheid te versterken. Daartoe w orden de gelden die beschikbaar zijn gesteld in het Coalitieakkoord (Bijlage bij Kamerstuk 35 788, nr. 77) voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten voor een substantieel deel ingezet om de slagkracht van de AIVD en MIVD te versterken, de diensten (technologisch) toekomstbestendig te maken en samen met partners een stap te zetten om de Nederlandse samenleving digitaal w eerbaarder te maken. Hiermee verhogen w e de algemene cyberweerbaarheid van burgers, het bedrijfsleven en overheid, in hechte samenwerking met onze ketenpartners zoals onder meer het NCSC en de NCTV.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.G.J. Bruins Slot

[1] Kamerstuk 30 977, nr. 157.